

Provincie Noord-Holland
t.a.v. College van Gedeputeerde Staten
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

briefnummer 8043-2017:501268
bijlage(n) --
datum 5 februari 2018
inf. bij Bestuurssecretariaat
afdeling
telefoonnr. 14 035
onderwerp Arhi procedure

Geachte college,

Op 8 november 2017 ontvingen wij uw bovenvermelde brief. Daarop hebben de Gemeenteraad en ons College inmiddels op verschillende momenten gereageerd.

Op basis van de tot dusver beschikbare informatie en inzichten en ook uw brief van 16 januari 2018 waarin u ingaat op de door de Gemeenteraad in zijn vergadering van 9 november gestelde vragen hebben wij een voorlopige, preventieve zienswijze vastgesteld. Immers (pas) na het verschijnen van het door u op te stellen herindelingsontwerp, uiterlijk per 1 september 2018, staat er een termijn open voor het indienen van een formele zienswijze door gemeenten en burgers. Het indienen van zienswijzen nadat besluiten zijn genomen blijkt echter veelal te laat vanuit het gewenste perspectief van gemeenten. Ook gezien de procedure tot nu heeft dit ons gemotiveerd om nu al *preventief en voorlopig* uw College en Provinciale Staten te informeren via deze zienswijze over alle aspecten die moeten ondersteunen dat de door u voorgestelde fusie van de gemeenten Blaricum, Huizen en Laren overbodig en zelfs contraproductief is.

Wij blijven op basis van de bij ons bekende en door U verstrekte gegevens van mening dat de procedure bij herhaling niet zorgvuldig is geweest. Het 'open overleg' als bedoeld in de wet, is geen procedurele 'formaliteit', maar dient juist ter bescherming van de belangen van de betrokken gemeenten. Zodanig dat die belangen een grondige, zichtbare *inhoudelijke* toetsing krijgen. In casu de betrokken gemeenten hebben aantoonbare bestuurskracht en er is geen draagvlak voor een fusie aanwezig. Dit onderstreept te meer de noodzaak van een zorgvuldige toetsing van belangen.

In de aanloop naar de totstandkoming van de Wet Arhi in de jaren '80 van de vorige eeuw werd het open overleg – dat in de wet is voorgeschreven als rechtsbescherming voor de betrokken gemeenten, die tot fusie worden gedwongen en niet 'van onderop' willen fuseren (zie het

Gaarne bij
beantwoording datum,
nummer en onderwerp
vermelden.

rapport van Minister Plasterk uit 2013) - door de regering voldoende geacht als waarborg voor de bescherming van de belangen van betrokken gemeenten. De rechter moest en mocht zich niet mengen in politieke zaken.

Wij constateren dat, doordat U steeds niet inhoudelijk ingaat op de argumentatie van de gemeente, daarmee feitelijk nalaat te doen wat U op grond van de wet behoort te doen. De norm die dient te worden gehanteerd bij het open overleg is niet gehanteerd, althans de vereiste zorgvuldigheid heeft ontbroken.

De door U gewenste fusie levert tenminste de volgende problemen op die U in onze ogen niet echt in uw beschouwingen betreft, dan wel bagatelliseert. Wij beperken ons hier tot slechts enkele aspecten:

- a. algemene uitkering uit het Gemeentefonds: de drie begrotingen worden niet bij elkaar geteld. Volgens de systematiek van het Gemeentefonds wordt de bijdrage aan de fusiegemeente opnieuw vastgesteld. In ieder geval komen van de *drie* maal standaard uitkering per begrotingsjaar per gemeente van rond de 400 K er *twee* te vervallen. Het staat niet vast of de financiering van de fusiegemeente toereikend zal zijn.
- b. daar komt bij dat de transitievergoeding in verband met de fusie in de daartoe strekkende ministeriële regeling van Bzk, gezien de kosten alleen al van de ontvlechting van de BEL-Combinatie, bij lange na niet toereikend is. Te meer niet als bedacht wordt dat in het begrotingsjaar voorafgaande aan de fusie al aan ieder der fuserende gemeenten een deel van die transitievergoeding wordt uitbetaald. Uw opmerking in uw beantwoording van 16 januari (vraag 8) dat de Provincie niet verantwoordelijk of aansprakelijk is voor de financiële gevolgen omdat een arhi-procedure uitmondt in een wet vinden wij in dit verband onbegrijpelijk. Slechts doordat u het initiatief neemt om te komen tot een herindeling ontstaan die ongewenste financiële gevolgen als het voorstel uiteindelijk wet wordt.
- c. wat betreft de kosten van de gevolgen van de fusie in relatie tot de BEL Combinatie zijn er, gezien art. 41 Arhi, in relatie tot art. 9, lid 2, Wet gemeenschappelijke regelingen meerdere opties. De meeste herindelingswetten geven namelijk aan dat de nieuwe gemeente binnen een half jaar na aanvang van haar bestaan 'maatregelen' moet treffen m.b.t. de verbondenheid aan gemeenschappelijke regelingen. Daarbij worden zo nodig de regelingen zelf en eventuele wettelijke bepalingen opzij gezet. De opmerkingen van de verantwoordelijke Gedeputeerde in dit kader tijdens de behandeling in de commissie Economie, Energie en Bestuur van 27 oktober 2017 dat e.e.a. "wel mee zal vallen" zijn wat ons betreft niet alleen voorbarig, maar bovendien en inhoudelijk bezien niet onderbouwd en onjuist. Dit geldt ook voor de in de commissie gemaakte opmerking dat het rapport Deloitte zegt dat de samenwerking binnen de BEL-gemeenten kwetsbaar is. Dat zegt het rapport echter *nadrukkelijk* niet. Het toont temeer aan dat de aangevoerde argumentatie door de gemeente Laren niet serieus door u is gewogen. Wij zijn ervan overtuigd dat alleen al de afwikkeling van de BEL Combinatie als GR voor een aantal jaren een groot beslag op de liquiditeiten van de nieuwe gemeente zal leggen Wij hebben dit meermalen gemotiveerd aangegeven.

De argumentatie ten aanzien van de verbonden gemeenschappelijke regelingen zoals die u ons voorhoudt in uw reactie van 16 januari 2018 overtuigt dan ook niet.

- d. zoals in algemene zin gememoreerd gaat u in geen van uw reacties echt in op de door ons geformuleerde zienswijze van oktober 2016. Een zienswijze die wij nog steeds integraal steunen en waarbij wij nadrukkelijk en onderbouwd de toegevoegde waarde van de vorming van drie regiogemeenten betwisten.

Wij betreuren het dat het alternatief dat wij – gemotiveerd - hebben gepresenteerd, een lichte GR, met slechts een verwijzing naar een regeerakkoord (dat geen wettelijke status heeft) is afgewezen. Dit klemt temeer omdat u steeds in uw communicatie heeft aangegeven dat u uitgaat van samenvoeging van gemeenten, waarbij in eerste instantie ruimte werd gelaten, waar het de keuze van de betrokken gemeenten betrof, om in welk verband te worden samengevoegd. Wij waren en zijn nog steeds ervan overtuigd dat wij een alternatief bieden waar serieus naar zou moeten worden gekeken. Ondanks dat u er een poging toe doet om dat te weerleggen, herkennen wij ons niet in uw argumentatie. Dit laatste ook omdat na de besluitvorming in uw College op 7 november 2017, ook de raden nog in de gelegenheid moesten zijn hierover hun standpunt te formuleren. Ook die ruimte is door uw besluit, zonder nadere motivering, verlaten, waardoor de communicatie nu nog slechts gaat om het ‘hoe’, niet om het ‘waarom’ van de door u voorgestelde herindeling.

Het bovenstaande heeft ons gesterkt in de opvatting dat van een open overleg nimmer echt sprake is geweest. In een brief naar het ministerie uit 2015 is immers de samenvoeging van Huizen, Laren en Blaricum ook al genoemd. Ondanks gebrek aan draagvlak en urgentie, en in weerwil van een reëel alternatief voor het door Deloitte geconstateerde vraagstuk van *regionale* slagkracht, is een vasthouden aan de door u gewenste herindeling blijkbaar de enige uitkomst van het ‘open’ overleg. In geen van de reacties van U is echt ingegaan op de argumentatie zoals ingebracht door de gemeente Laren. Wij wijzen hier ook expliciet op de reactie op de zienswijze van de gemeente van oktober 2016 en het uitblijven van een inhoudelijke reactie op de in die zienswijze aangevoerde argumentatie.

Het rapport van Deloitte stelt dat de bestuurskracht van Laren op orde is, dat de begroting en de realisatie daarvan sluitend zijn en dat ook regionale vraagstukken (steeds) krachtig(er) worden opgepakt. Een voortdurende discussie over de zelfstandigheid van de gemeenten in de Gooi- en Vechtstreek legt deze ontwikkeling feitelijk plat. Wij constateren dat de provincie daarmee de ontwikkeling van bestuurskracht van de regio niet faciliteert maar feitelijk voor jaren blokkeert. Met de opgaven waar de regio voor staat een ongewenste ontwikkeling. Voor veel taken is de gemeente inderdaad aangesloten bij gemeenschappelijke regelingen, waarvan de meest nabije de BEL-Combinatie is. Daarover hebben College en Raad dan ook het meest te zeggen, via de geëigende instrumenten als de Programmabegroting. Andere gemeenschappelijke regelingen zoals de Veiligheidsregio hebben een wettelijke basis en staan ‘op afstand’. Dat wordt met een herindeling niet anders.

Wij constateren dat wij in meerdere documenten een heldere argumentatie hebben aangevoerd en dat wij in de correspondentie vanuit de provincie, zowel mondeling als schriftelijk, nauwelijks inhoudelijke beantwoording hebben aangetroffen.

Het is ons kortom nog steeds onduidelijk op basis van welke argumentatie u, tegen de wil van de drie gemeenten, de herindeling van deze drie gemeenten toch door zou willen zetten. In uw aanbiedingsbrief van 16 januari 2018, bij de beantwoording van de raadvragen, sluit u immers af met dat uitgangspunt. Wij kunnen niet reproduceren hoe elk argument gewogen is, als zo'n weging al heeft plaatsgevonden, en herhalen met klem dat op basis van de ons bekende gegevens er geen sprake is geweest van het door de wet vereiste open overleg.

Wij stellen voor de raadsleden, in overeenstemming met de Grondwet en Kieswet, tenminste te laten zitten voor een periode van vier jaar na de aankomende verkiezingen voor de gemeenteraden. Op die wijze ontstaat voor de nieuw gekozen volksvertegenwoordigers een vorm van rechtszekerheid en helderheid over de termijn waarover hun mandaat zich uitstrekt. Mocht U in de tussentijd, tegen de argumentatie en wens van de drie gemeenten in, toch besluiten tot een herindeling dan biedt dat in ieder geval de kans om het procespad wel goed te bewandelen en de toekomstige raads- en collegeleden die rechtszekerheid te bieden.

Wij vertrouwen graag op een spoedige inhoudelijke reactie op hetgeen hierboven is gesteld en hetgeen in onze eerdere genoemde correspondentie is gesteld. Het is ons op dit moment volstrekt onduidelijk hoe u tot uw voorlopig standpunt komt. Wij verzoeken U dan ook uw standpunt in deze te herzien en naast het doorlopen van een zorgvuldige procedure uit te gaan van gewenste basis voor iedere herindeling en het verkrijgen van voldoende draagvlak. Die zijn in de huidige situatie immers afwezig.

Hoogachtend,
college van burgemeester en wethouders

G. Kolhorn
gemeentesecretaris

mw. drs. R. Krusinga
burgemeester